

adımlar

Körfez Sorunu Askeri Yoldan Çözülemez

SAVAS İSTEMİYORUZ

• Zülfi Dicleli
Program Tartışması
Başlıarken
(Sayfa 5)

• Haydar Kutlu
"Partimiz su çara
topatlarını döner
vaziyet"
(Sayfa 6)

• Oktay Ekinçi
Dikkat! Sevgisinde Barış
Çevre, Dayanışma
(Sayfa 9)

• TBKP 28. Kongresi Parti
Ayakta Kaldı, Ama Kim-
lerle?
(Sayfa 12)

DOĞU, SERBEST BIRAKILMALIDIR

Ö İlhan Işıktaş

2000'e doğru Dergi'si Gen. Yayın Yönetmeni Doğu Perinçek'in Doğu ve Güney Doğu'da yapıldı bir dizi konferansta konuşmalarından dolayı Diyarbakır DGM'de 29 Temmuz günü yapılan duruşmasında tutuklandı. Perinçek için tutuklandı?

Perinçek'in, çıkardığı yayınlarla özellikle 2000'e Doğu Dergi'si bir çok taburunu olduğu gibi Kürt tabusunun yıkılmasında da tutarı bir yayın politikası izledi.

Resmî düşünce önce "SS Kararnamesiyle" 2000'e Doğu ve Halk gerçeği Dergisi'ni kısıtladı. Daha sonra Genel Yayın Yönetmeni Perinçek'i bir gerçeği "Kürt gerçeği" ifade ettiği için tutuklandı. Her zaman ki gibi iddianamede gene "mîlli duyguları zayıflatmış" iddia edildi. Bana göre Perinçek Kürtlere eşitlik, özgürlük ve ulusal haklarına saygı temelinde görüş belirtmiş ve iddia edildiği gibi "mîlli duyguları zayıflatmış" değil, aksine güçlendirmiştir.

Resmî düşüncenin aksine, tüm siyasi partilerin ve hatta hükümet üyelerinin dahi kabul ettiği "ASKERİ ÇÖZÜM İFLAS ETMİŞTİR" gerçeği karşısında İstanbul'daki aynı konuşması için bir yıl yapılmazken Diyarbakır'da tutuklanmasının man-

tiği anlaşılmalıdır. Acaba yasalar her yerde aynı geçerliliği korumamaktadır.

Burada önemli olan Perinçek'in bir sorunun, bir gerçeğin altını çizmiş ve Kürt sorununun tüm boyutlarıyla ve özgürlük tartışılması konusunda bir sosyalist aydın olarak caba sarf etmiş olmasıdır.

Şimdi burada bizi derin düşen görev Uluslararası dayanışma olduğu gibi Perinçekle ve diğer tüm politik tu-

tukluların sıcak dayanışmalarını yükseltmek ve yakın geçmişte Kültür-Sargın, Beşikçi, Anter nâsi demokrasi güçlerinin dayanışması ve mücadeleleriyle özgürlükleri ne kavuştukları, Perinçekle ve diğer uluslararası dayanışmayı örelim.

29 Ağustos 1990 tarihli Diyarbakır DGM'de yapılacak duruşmasına tüm demokrasi güçleri Perinçekle ve Kürt halkıyla dayanışmaya...

İZMİR SP, YEŞİLLER PARTİSİ ve TBKP İİ Başkanları: Perinçek'in tutuklanmasını protesto için kendilerini "ihbar" ettiler.

DOĞU PERİNÇEK'LE DAYANIŞMA

14 Ağustos 1990 sah günü, aralarında SP Ege Bölge yöneticileri ve İzmir ilçe yöneticileri, TBKP ve Yeşiller Partisi İİ Başkanlarından bulunduğu bir grup, Doğu Perinçek'in tutuklanmasında gerekçe olarak gösterilen suçları kendilerinin işlediklerini belirterek haklarında sayı duyurusunda bulundu.

Cumhuriyet Savcılığının önünde sayı duyurusunda bulunandan önce Parti temsilcileri birer basit açıklamayı yaptılar. Sosyalist Parti Bornova İlçe Başkanı açıklamasında:

"Terinçek Avrupa'da Kürt konferansında yaptığı konuşmaları berrak etti. Türkiye'ye batısında böyle bir uygulamaya maruz kalmadı ama Türkiye'nin doğusunda

"Kürt meselesi yalnızca Kürtlerin değil, aynı zamanda Türk halkının sorunu. Kürtlerin zulme tanık olan Türk halkının meselesidir." dediği için tutuklandı. Bunun nedeni SS kararlamalarıdır, bunun nedeni için standarttır." dedi.

Daha sonra konuşma yapan TBKP İzmir İİ Başkanı Nihat Okal;

"Tüm dünya çok sesli bir doğu güdüy. Oysa Türkiye bunun gerisinde kalıyor. Bunun sorumlusu olan iktidar artık tutumunu belirsizleştiriyor. Ya demokrasi için adanmış ya demokrasiye geçmeyeceğini açıklamalıdır. Bu herlesin sorundur, eğer demokrasi güçleri ortak mücadeleye edemez ise dün Beşikçi, bugün Perinçek yarın başkaları bu uygulamayla karşı-

şacaktır" dedi. Yeşiller Partisi İzmir İİ Başkanı Ayşe Tosuner ise;

"Türkiye'de demokrasiyi gerçekleştirmek için insan haklarını savunmak, Kürt meselesini gündeme getirmek isteyen aydınların sürekli olarak bizzat meslek tutuklanmasında demokrasiye indirilen darbelerdir" dedi.

Kendilerini ihbar edenler; SP Bornova İlçe Başkanı Ahmet Seyran, MKK Üyesi Hürriyet Eker, SP Konak İlçe Başkanı Nazım Topcu, SP Aydın İİ Başkanı Emine Topcu, TBKP İİ Başkanı Nihat Okal, İİ Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Tanay, Yeşiller Partisi İİ Başkanı Ayşe Tosuner.

Dilece veren öngörülerin konuşumun dilekçeleri yazılı bahanelerle kabul edildi.

adımlar'dan

Ö Hüseyin Çakır

Ülkemiz de içinde Ortadoğu ve Basra Körfezinde sıcak günler yaşamaya devam ediyoruz. Irak'tın Kuveyt'i işgalini aynı yöntemlerle, askeri müdahale ile çözmeye çılgınca çabası Türkiye'yi savaşla burun buruna getir-di.

Böylece tehlikeli bir sınıra geldiğimiz günlerde, Türkiye gelecekteki dış politikasında görüşümüz bir yol izledi. TBMM, hükümet, parlamentodaki muhalefet, Türkiye kamuoyu devre dışı bırakılarak Özal, bütün görüşmeleri kendisi yaparak, kararları kendisi verdi.

Son günlerde bölgede değişen şartların oluşmaya başlıyor. Arap milliyetçiliği ve dinîsel temelde anti ABŞ, Avrupa yeni blokajlarına yönelik gözlemler.

Şimdi Özal, devreden çıktığı imajını vermeye çalışıyor. Müdahale etme fikrinin ilk sıcak ve heyecanlı günleri, yerini sağduyuya terk etmiş gibi görünüyor. Şimdi Türkiye heycenlanmaya başlıyor. Dimeyza pirince glösteren neceba edekli bulgundan da mal olacağı günlerin gözlemleri.

Ahmların elden ve temsilcilerle aracılığıyla dağıtımına devam ediyor. Sevinçli bir günün var. Her şey de ildece satışlarına yükselmeye başladı. Daha önce hiç satış yapılmayan ve ildece derinde arkaadamları, yoldaşları dağıtım ve satış yapıyorlar. Onlara bu başarıları baharından ve duyurularından dolayı teşekkür etmek istiyoruz. Dağıtım ve satışla birlikte abone kampanyasında aynı biçimde sürdürülmüştür bekliyoruz.

Bu sayımda, TBKP genel sekreterleri Haydar Kutlu ile Partinin öndeki sorunları, Birlik Partisi ve TBKP ve TBKP'nin kongre sürecini konuşuyor. Rıfat Güler Ortadoğu ve küresel politikaları Trak İlgili ve sonrası'm ele aldı. Zülfü Dicleli, yeni partinin program tartışmalarına başladığı günlerde Partinin Kilitliği üstüne görüşlerini açıklarken Abdurrahman Arslan Birlik Partisi'nin kuruculuğu döneminin ilişkin düşüncelerini yazdı. Akın Birlik, Birlik Partisi programında neler olması gerektiği ilişkin belli başlı dört başlıkta değindi. Oktay Ekinci, Dikili Festivali'nden bir hafta önce, Destluk ve Çevre makalesiyle çevre sayımda görüşlerini açıklıyor.

Bu sayımda ve önümüzdeki sayılarda Marksistlerin Birlik Partisi Programı üstüne ne düşünüyorsunuz? sorusuna bu konuda görüş belirtmek isteyen, konularını, ve onların uzmanları da içinde, böyle bir partinin içinde neye dışındaki herkesin görüşlerine yer verecektir. Bu konuda görüşlerinizi, yazılarınızı bekliyoruz.

SOSYALİSTLERİN BİRLİĞİ VE PARTİLEŞMESİ ZORUNLULUK OLMUŞTUR

Sosyalistlerin birlikte çıktığı yol, Türk ve Kürt emekçilerinin birlik ve eşitlik yolu olmalıdır. Baskılara, işkencelere sürgün ve sansürlere karşı kitlelere salınan korkuyu yenebilen ve kitleleri yanlışlığı duygusundan koruyabilen bir yol olmalıdır. Bu yol sömürüye ve yoksulluğa karşı emeğin üstünlüğünü, söz ve karar hakkını emekçiler yararına düzenleyebilen bir yol olmalıdır. Birliğin başarısı için buna gereksinmek, inanamak ve bunun için kendine düzeni yapmak yeterli olacaktır.

Sosyalist Birlik Partisi girişiminin ne istediğini bilmesi ve üyelerin birbirlerine karşı anlayış ve güveni onun başarıya ulaşmasını kolaylaştıracak.

Ö Akın Birdal

dir. Bu da düdükte alınmalıdır.

Gündüzünde dünya ve Türkiye solunun terminolojisinde ve söylemlerinde bir yoksulluğa olmuştur. Her ne denli dışarda ve bizde kimi kovalarda temel görüş ayrılıkları var ne de, bugün öne çıkarmakla, çıkarmamasına da özen göstermektedir.

Stimdi Türkiye'de sol yelpazenin kövendeki ortak payda: sosyalist demokrasi, insan hakları, özgürlükler, haldırın geleceğimizi belirleme hakkı ödevimin adil bölünmüş, barış, çevre, kadın gibi insanları yararından çok bu gün, hemen ilgilendiren yaşamla sorunlardır. O zaman burada önem kazananca olan bugünkü yoksulluktur. Başka bir önemli yanı da kimin ne dediklerini söyleyeni yapılanın (olayı) olduğu düşünce ve nasil davranıldığı olmaktadır. Bu da kitlelerde söyleyeni yapılanın (olayı) olduğu düşünce ve nasil davranıldığı olmaktadır.

Sosyalistler dünyadaki değişimin, yenilenmenin bir modelini yaratmakla kara karneye. Bu modelin yaratılması ne insanlık tarihinin ve sosyal mücadelelerinin ne de iş sınıfının ve emekçilerin varoluş sürecindeki yaratıcıları değerleri, deneyleri ve kazanımları yadsınarak olacaktır. Sosyalist Birliğinde, Doğu Avrupa'daki demokratikleşme ve yeniden yapılandırma yordamı, işçi haklarının ekonomik ve toplumsal hakların düşünülmesi ile birlikte yapılacakları ve insanlar da ki bu tutumun yaşamadığının görülmesi bizde de düdükte alınmalıdır. Kapitalist ülkelerde sömür tutumun ve bütün emekçi yarıncılara tam kullanılması da kişisel ve etiyasal haklar ve özgürlükler, ekonomik ve toplumsal hakların donatılması çalışan sosyalist dünya insanlarının halka bir istene dönüştürü-

gövenstiktir. Sorun bu yitimin altından nasıl ve kimlerle çıkacaktır. İşte, sosyalistlerin birliği bu durumda ne yapmak gerekir sorusundan bir çıkışdır. Bu çıkış çimdi Türk ve program hazırlık sürecini yapıyor, bir yarıncıdan ekonomik toplumsal ve siyasal yaşama ilişkin düşünce ve eylemleri ile kendini kitlelere tanıtmaya, anlatmaya çalışmaktadır.

Stimdi, bir şey yapmak gerekir diyen ve bekleyenlere bir adres gösterilmiştir. İşte demokrasi, işte sosyalizm, işte birlik! Buradan sonrası bu gün bu süreç katımı, katılacak ya da katılmadan kendin alınıyordaki birikimlerinden yararlanılacak insanların birliği bilgi ve gücünü oluşturmaktadır.

Sosyalistlerin birlikte çıktığı yol, Türk ve Kürt emekçilerinin birlik ve eşitlik yolu olmalıdır. Baskılara, işkencelere sürgün ve sansürlere karşı kitlelere salınan korkuyu yenebilen ve kitleleri yanlışlığı duygusundan koruyabilen bir yol olmalıdır. Bu yol sömürüye ve yoksulluğa karşı emeğin üstünlüğünü, söz ve karar hakkını emekçiler yararına düzenleyebilen bir yol olmalıdır. Birliğin başarısı için buna gereksinmek, inanamak ve bunun için kendine düzeni yapmak yeterli olacaktır.

Sosyalist Birlik Partisi girişiminin ne istediğini bilmesi ve üyelerin birbirlerine karşı anlayış ve güveni onun başarıya ulaşmasını kolaylaştıracak.

Kuruculuk Döneminin Özellikleri

Ö Abdurrahman Atalay

Birlik projesi her birimizin üzerinde titizdir bir proje durumunda. Dünyada ve Türkiye'de kol aşanına gelişmelerin pekide iş açtı olmasın, bir ortada birlik çalışmalarının önemli bir moral kaynağı. Bu süreç gelişmeler veya zorlaştıran herşeyi karşı karşıya bir düşünceli görüşlerdir. Geçmişteki gibi amman durarak düşünme nolen olacak yollarımıza tepki duyuyoruz.

Bütün bu titizlikle önemli. Ancak birlik çalışmalarında demokratik düşünce gerektirir. Birlik olmanın bir rüyeyi deklere eden yeni parti kuruculuğundan gerçek sorunlara ulaşmak. Bu nedenle gerekçe birlik sürecinin somut sorunları ile birçok bakımdan yeni yüz alıyor.

Yeni girişimlerin kurulumu öncesinde güçlü bir birleşik hareket yaratmak düşüncesinin ilici gücüne en geniş sürülecek ulusal. O varlığını seven her düşünceli birleşik toplumun geneline çalışmaları önemli ölçüde durdu. Girişimimiz bütün kurulum öncesi ulaştıkları çevreleri bile çalışmaya çekmekte zorlanıyor. Burada yeni dönemde olmamızın ve henüz merkez komünalının tartışma tasarlama ve çalışma planlarını hazırlanması olmasının da önemli yanı var. Ancak yeni, güçlü bir sol hareket için derin hokları olan sorunların çözümleri gerekli görüş birlik safında yoğunlaşmak zorunda. Kendini hissettiren bu gerçek tedbirlik yaratıyor.

Önemli olan yeni parti kuruculuğunda dev sorunları duymak. Bu sorunlar üzerinde her birimizin bir görüş ve kimi yanları var. Kurumla ilgili bulduğumuz kuruculuk döneminde bu sorunları daha çok düşünme öncelikleri üzerinde ve ilgilendiren taraflarında yaklaşımlar sorulması önem taşıyor. Birlik, sürecine katılan insan malzemesi ciddi sorunların üstesinden gelebilmek potansiyelleri sahip. Ancak sorun biriken herşey kuruculuğın gereklerini kavrayan bir yitimin geliştirilmesi olmasının kaynağıdır.

Birliklerimiz ve hedeflerimiz duyularımıza değil, somut duruma dayandırılmalı. Bu da düşünce ve eylemde öncelikli yeni görüşler üretmenin, arayışların ve sonuçların keşifinde sorunları çözümlerini olmalıdır. Birlik temel sorun program ve tartışma bile yaratı veremeyebilir. Herbirimizin içindeki yeni çözümler sorunları somutlaşmış daha uzun bir süre gerektirecek. Bu durum değişik kol görüşleri farklılıklarına kısa sürede uyumlanabilir olmasının da kaynağıdır. Birlik kurumsallaşma bütününde dayandığı temel eylemler. Bu bakımlardan buradan kaynaklanıyor.

Bu nedenle birliktirlikte çoklu olduğunu ve önemli bir süre birliktirlikte işte yapıyor olmanın içiminde sınırlıdır. Ancak böyle yapılabilecek birliktirlik durumlarının birlik çalışmalarına aşından koruyucu ve sürdürülebilir olmasını düşünme gerektirir.

Kestirmeden varlığını sürdürülebilirliği giderecek çalışmak yeni sorunlara ve ülkelerinize neden oluyor. Bu anda büyük ölçüde geçmişte toplumun bilimselindeki görüşleri ve yaklaşımları yapıyor. Yeni bir tepki görüşlerini üstüne kurmak gibi bir yanlışlığı düşülebiliyor. Henüz geniş olarak ve bütün içimiz de değil, her birimizin sağlığı bir değerlendirilmesi yapılmamış olduğu açık bir gerçek. Türlü değerlendirmeleri ve deneyimleri üzerine ortada somu dercek ismi ve yitimiyle sorunlarla çözümleri yapılmadan kurultulabilirliği tartışıyor.

Birlik tepki görüşlerini analiz ediyor. Bu da tartışma hakkını yapılmamış bağlayıcıyla yapıyor. Birlik yeni çözümler üretmek somutları yapıyor. Önemli olan yapıların fonksiyonları kestirmeden koordinasyon olarak tanımlamak ve karar alması yetkileri komanduna savayla girilebilir. Sorun bu böyle yaklaşımları zaman bugünü ve gereklerini kavrayamıyoruz. Tartışmaların kuruculuk döneminin gereklerini düşünme arayışları üzerine alınarak unutuluyor, genel bir tartışmaya dönüyor. Bu nedenle zaman ve güç bekleyebilir. Politika, birlik görüşleri önemli değerlendirilmeyor. Böylece yeni tartışma politika alanına çekmeyi başaramadığımız gibi varolan potansiyellerimizdeki ger çekilde, bir düşünce durumu zıtları çözümlerinde de tartışınan geliştiriyor. Yeni bir çoklu ve beyazın dağınık yaratmakla güçlükle oluyor.

Yeni parti kuruculuğu döneminde çalışmaları ve eylem birliğinde önemli olarak beklemek gerekiyor. Solun yenilenmesi Amerika yapmış gibi tartışmaları ve politik çalışmaları da anlayışın üzerine oturtulmuş verimli sonuçlara ulaşabilir. Değişim bu şekilde hangisi başa alması alması düşünme öncelikleri üzerinde birleşiklikteki tartışmalar için düşünme öncelikleri tartışmamız.

DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK KOORDİNASYON KURULU:

Toplum Yaşamının Her Alanıyla İlgili, Demokrasi Ve Özgürlükler Temelinde Faaliyet

Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu, bir örgüt değil, Örgüt temsilcilerinden oluşan bir koordinasyon. Yeri, telefonu, tele-fax'ı ve sözcüsü ile toplum yaşamının her alanıyla ilgili, demokrasi ve özgürlükler temelinde çıkışlar yapıp, bu kurula destek veren güçlerle birlikte etkili politikalar üretebilir. Faaliyetleri koordine edebilir. Cezaevlerindeki baskılardan, dergi ve matbaaların kapatılmasına, sansür ve sürgün yasalarından, Kürt halkına uygulanan vahşete karşı çıkmaya, emniyette dayak ve işkenceden, sendikal hakkın gaspedilmesinden, lokavta, grev ertelenmesine kadar her türlü insan ihlallerine karşı çıkabilir.

□ Mehmet Koç

Kutlu ve Sargın'ın tahyileleriyle birlikte ülkemiz hukuk sisteminde bir çifte standart yaşanmaya başlandı. Kutlu ve Sargın, yaptıkları ölümler üzerine ardından tahyile edilmiş ve tutuklu kalmalarına gerekçe yapılan 141 ve 142-c maddelerden yararlanılarak tutuklusu sürmeye başlandı.

Ülkemizde birçok yaşağa kaynaklık eden, hatta rejimin temel dayanağı olan 141 ve 142-cden yıllardır cezaevlerinde ömür tüketen insanlar için bu tahyiller birşey de düştürmedi. İşte bu çifte stan-

dart uygulaması, düşünce-lerimizin dolayı 2700 yıla hükümündü 34 gazetesinden, Onuncu Çanakale ve Bartın cezaevlerinde hareket geçmesine yol açtı. Yıllardır cezaevlerinde yatan ve alıddan cezalar ömürlerinin çok üstünde olan bu insanlar, kendi sorunlarına sahip çıkarak kamuoyunun dikkatini bu çifte uygulamaya üstüne çekmek ve ortaklık hissiyatını gidererek bu çığdışı yasaların kaldırılmasını amacıyla Mayıs ayının ortasında açılış grevine başladılar.

Yıllardır özgürlüklerinden yoksun olan bu insanlar, so-

rularına dikkat çekmek için yine kendi canlarını zara verme yolunu seçmek zorunda kalıp, kamuoyunu vicdana sahipnişilirdi.

Kutlu-Sargın'ın ölüm erucunun ardından duyurduğu konusunda tüm doğrudur. Bu olumsuz koşullarda başlatılan açılış grevleri ister istemez demokrat kamuoyundan ve demokrasi güçlerinden yoğun bir dayanışmaya zorunlu kılıyordu. Gazetecilerinden başlatıldığı açılış grevleriyle dayanışmaya, başta konuyu yakın gazetecilerik örgütleri ÇGD ve TGS İstanbul Şubeleri yanı sıra Çıldışa

Gazeteciler Derneğinin cezaevi ziyaretleri ve dayanışma girişimleri sonucu TGS'nin de desteğiyle bir kısım meslek örgütü, dernek, sendika ve parti Mayıs ayı sonuna doğru bir araya geldiler. ÇGD, TGS, TYS, PEN Yazarlar Der., Türkiye Yayıncılar Birliği, İHD, İstanbul Tabip Odası, İst. Diş Hekimleri Odası, Demokrasî İzleme Kurulu, Petrol-İş Sendikası, Belediye-İş Sendikası, Harb-İş, Deri-İş, Otomobil-İş, Hava-İş, G. Maden-İş, Kristal-İş, Ağaç-İş, Likat-İş, Basın-İş, Tümtis, Türkiye Hemşireler Derneği, SHP İstanbul İl Bşk., Sosyalist Parti, Sosyalistler Birlik Partisi gibi kuruluşların temsilcilerinden katılmaya Düşünceye Özgürlük Basın Toplantısı yapıldı ve tüm duyuruları birleştirildi, açık grevlerde gazetecilerle dayanışmaya çağrıldı. Bu konuda, bu kuruluşların katılmaya bir dayanışma kampanyası başlandı. Yapılacak olan faaliyetler zorunlu olarak koordineli bir çalışmaya geçirildi. Faaliyetlerin koordinasyonu için, yukarıdaki kuruluş temsilcilerinden "Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu" oluşturuldu. Çalışmalar boyüst bir olumsuz zorunlu kılıyordu. Dayanışma kampanyası kurulmuş oluyordu. Masaya daha büyük tem kezaardı. Kamuoyunun dikkatini çekmek, bu konuda duyurularla artırıp, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla ilişkilerde bulunma girişimleri artı. Kurul, Bartın ve Çanakale Cezaevine ziyaretler düzenledi. Adalet Bakanlığının yetkilileri ile görüşmeler yapıldı. Uluslararası Af Örgütü, PEN Yazarlar Kulübü ile temasa geçildi. Konu, o günlerde AÇIK gündemine sokulmaya başlandı.

Gerçekleştirilen özgün eylemler, düşünceye konan yasaların anlaşılmış ve çarpıldığını sergilenmesinde yararlı oldu. Kamuoyunun duyarlılığının artmasına katkı oldu.

Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu, 8 Haziran tarihinde, 24. gündünde ölüm sunma yaklaşan açılış grevlerine dikkat çekmek için, basına tam sayfa ilanla, faaliyetine daha da bir hız verdi. Bu girişimle ve yapılan çalışmalar sonucunda, kamuoyunun yeterli duyarlılığı geldiğini, sorunların gündeme çıktığını, seslerin duyurup ortaklık hukuk fiasına yeterli ölçüde dikkat çektikleri kanaatine varan açılış grevleri 16 Mayıs'ta başlatılan eylemlerine 8 Haziran'da son verildi.

Açık grevleri sırasında, gazetelerin ve yazarların daya-

ışma amacıyla düzenlediği "Düşünceye Özgürlük" mitingi 15 gün eteylemeye, ancak grevlerden sonra yapılabildi. Yürüyüş 300 civarında, yazar, yalr, tiyatro, plastik sanat ve müzik sanatçısı, gazeteci, belediye yetkilisi, milletvekili, yayına katıldı.

Yine Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu, daha fazla kuruluş temsilcilerinin katılmaya, 24 Temmuz Sanatürin Kaldırılmasını 82-ci yıldönümünde Çalkayan Gazeteciler Günü nedeniyle vernisi olduğu büyük boy ilanla, cezaevleri, gazetelere açılan davalar, tazyimati tutarların, toplatılan kitap adedleri, kapatılan matbaa sayıları, öldürülen gazeteci sayısı, v.b ile 413-424-425 sayılı Sansür ve Sürgün Kararnameleri ile Olağanüstü Bölge Valisine verilen yetki bir kez daha dikkat çekildi.

Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu, önümüzdeki günlerde; iktidar ve muhalefet partii yetkililerinden, Adalet Bakanlığının yetkililerinden, Barolar, meslek örgütü, sendika ve partiler, soruşturma veya tarat olanları, geniş bir hukuk forumunda bir araya getirecek. Kürt sorunu da içinde. düşünceye ve örgütlenmeye konan tüm yasakların kaldırılması, çifte standartların son bulması kılavuzlarında bir mutabakatın sağlanmasını için yoğun bir çalışmaya hazırlanıyor.

Düşünceye Özgürlük Koordinasyon Kurulu, bir örgüt değil, Örgüt temsilcilerinden oluşan bir koordinasyon. Yeri, telefonu, tele-fax'ı ve sözcüsü ile toplum yaşamının her alanıyla ilgili, demokrasi ve özgürlükler temelinde çıkışlar yapıp, bu kurula destek veren güçlerle birlikte etkili politikalar üretebilir. Faaliyetleri koordine edebilir. Cezaevlerindeki baskılardan, dergi ve matbaaların kapatılmasına, sansür ve sürgün yasalarından, Kürt halkına uygulanan vahşete emniyette dayak ve işkenceden, sendikal hakların gaspedilmesinden, lokavta, grev ertelenmesine kadar her türlü insan hakları ihlallerine karşı çıkabilir. Düşünceye ve örgütlenmeye özgürlüğünün önündeki tüm engellerin kaldırılması, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması ve korunması için faaliyetleri bulaştırarak, Bunları daha da çoğaltmak mümkündür.

Bütün bu konular kurulu oluşturulan o ana destek veren dernek, sendika, meslek örgütü, baro ve partilerin ortak noktalarıdır. Tüm demokrasi güçlerinin uğrunda savaşım verdikleri özgürlük ve demokrasi istemleridir.

İnsanlar

Çalışanlar günde 15 saat çalışarak 150 milyon liralık üretim yapıyor. 1992'de 140 milyar liralık üretim yapıldı. 1993'te 150 milyar liralık üretim yapıldı. 1994'te 160 milyar liralık üretim yapıldı. 1995'te 170 milyar liralık üretim yapıldı. 1996'da 180 milyar liralık üretim yapıldı. 1997'de 190 milyar liralık üretim yapıldı. 1998'de 200 milyar liralık üretim yapıldı. 1999'da 210 milyar liralık üretim yapıldı. 2000'de 220 milyar liralık üretim yapıldı. 2001'de 230 milyar liralık üretim yapıldı. 2002'de 240 milyar liralık üretim yapıldı. 2003'te 250 milyar liralık üretim yapıldı. 2004'te 260 milyar liralık üretim yapıldı. 2005'te 270 milyar liralık üretim yapıldı. 2006'da 280 milyar liralık üretim yapıldı. 2007'de 290 milyar liralık üretim yapıldı. 2008'de 300 milyar liralık üretim yapıldı. 2009'da 310 milyar liralık üretim yapıldı. 2010'da 320 milyar liralık üretim yapıldı. 2011'de 330 milyar liralık üretim yapıldı. 2012'de 340 milyar liralık üretim yapıldı. 2013'te 350 milyar liralık üretim yapıldı. 2014'te 360 milyar liralık üretim yapıldı. 2015'te 370 milyar liralık üretim yapıldı. 2016'da 380 milyar liralık üretim yapıldı. 2017'de 390 milyar liralık üretim yapıldı. 2018'de 400 milyar liralık üretim yapıldı. 2019'da 410 milyar liralık üretim yapıldı. 2020'de 420 milyar liralık üretim yapıldı. 2021'de 430 milyar liralık üretim yapıldı. 2022'de 440 milyar liralık üretim yapıldı. 2023'te 450 milyar liralık üretim yapıldı. 2024'te 460 milyar liralık üretim yapıldı. 2025'te 470 milyar liralık üretim yapıldı. 2026'da 480 milyar liralık üretim yapıldı. 2027'de 490 milyar liralık üretim yapıldı. 2028'de 500 milyar liralık üretim yapıldı. 2029'da 510 milyar liralık üretim yapıldı. 2030'da 520 milyar liralık üretim yapıldı. 2031'de 530 milyar liralık üretim yapıldı. 2032'de 540 milyar liralık üretim yapıldı. 2033'te 550 milyar liralık üretim yapıldı. 2034'te 560 milyar liralık üretim yapıldı. 2035'te 570 milyar liralık üretim yapıldı. 2036'da 580 milyar liralık üretim yapıldı. 2037'de 590 milyar liralık üretim yapıldı. 2038'de 600 milyar liralık üretim yapıldı. 2039'da 610 milyar liralık üretim yapıldı. 2040'da 620 milyar liralık üretim yapıldı. 2041'de 630 milyar liralık üretim yapıldı. 2042'de 640 milyar liralık üretim yapıldı. 2043'te 650 milyar liralık üretim yapıldı. 2044'te 660 milyar liralık üretim yapıldı. 2045'te 670 milyar liralık üretim yapıldı. 2046'da 680 milyar liralık üretim yapıldı. 2047'de 690 milyar liralık üretim yapıldı. 2048'de 700 milyar liralık üretim yapıldı. 2049'da 710 milyar liralık üretim yapıldı. 2050'de 720 milyar liralık üretim yapıldı. 2051'de 730 milyar liralık üretim yapıldı. 2052'de 740 milyar liralık üretim yapıldı. 2053'te 750 milyar liralık üretim yapıldı. 2054'te 760 milyar liralık üretim yapıldı. 2055'te 770 milyar liralık üretim yapıldı. 2056'da 780 milyar liralık üretim yapıldı. 2057'de 790 milyar liralık üretim yapıldı. 2058'de 800 milyar liralık üretim yapıldı. 2059'da 810 milyar liralık üretim yapıldı. 2060'da 820 milyar liralık üretim yapıldı. 2061'de 830 milyar liralık üretim yapıldı. 2062'de 840 milyar liralık üretim yapıldı. 2063'te 850 milyar liralık üretim yapıldı. 2064'te 860 milyar liralık üretim yapıldı. 2065'te 870 milyar liralık üretim yapıldı. 2066'da 880 milyar liralık üretim yapıldı. 2067'de 890 milyar liralık üretim yapıldı. 2068'de 900 milyar liralık üretim yapıldı. 2069'da 910 milyar liralık üretim yapıldı. 2070'de 920 milyar liralık üretim yapıldı. 2071'de 930 milyar liralık üretim yapıldı. 2072'de 940 milyar liralık üretim yapıldı. 2073'te 950 milyar liralık üretim yapıldı. 2074'te 960 milyar liralık üretim yapıldı. 2075'te 970 milyar liralık üretim yapıldı. 2076'da 980 milyar liralık üretim yapıldı. 2077'de 990 milyar liralık üretim yapıldı. 2078'de 1000 milyar liralık üretim yapıldı. 2079'da 1010 milyar liralık üretim yapıldı. 2080'da 1020 milyar liralık üretim yapıldı. 2081'de 1030 milyar liralık üretim yapıldı. 2082'de 1040 milyar liralık üretim yapıldı. 2083'te 1050 milyar liralık üretim yapıldı. 2084'te 1060 milyar liralık üretim yapıldı. 2085'te 1070 milyar liralık üretim yapıldı. 2086'da 1080 milyar liralık üretim yapıldı. 2087'de 1090 milyar liralık üretim yapıldı. 2088'de 1100 milyar liralık üretim yapıldı. 2089'da 1110 milyar liralık üretim yapıldı. 2090'da 1120 milyar liralık üretim yapıldı. 2091'de 1130 milyar liralık üretim yapıldı. 2092'de 1140 milyar liralık üretim yapıldı. 2093'te 1150 milyar liralık üretim yapıldı. 2094'te 1160 milyar liralık üretim yapıldı. 2095'te 1170 milyar liralık üretim yapıldı. 2096'da 1180 milyar liralık üretim yapıldı. 2097'de 1190 milyar liralık üretim yapıldı. 2098'de 1200 milyar liralık üretim yapıldı. 2099'da 1210 milyar liralık üretim yapıldı. 2100'da 1220 milyar liralık üretim yapıldı. 2101'de 1230 milyar liralık üretim yapıldı. 2102'de 1240 milyar liralık üretim yapıldı. 2103'te 1250 milyar liralık üretim yapıldı. 2104'te 1260 milyar liralık üretim yapıldı. 2105'te 1270 milyar liralık üretim yapıldı. 2106'da 1280 milyar liralık üretim yapıldı. 2107'de 1290 milyar liralık üretim yapıldı. 2108'de 1300 milyar liralık üretim yapıldı. 2109'da 1310 milyar liralık üretim yapıldı. 2110'da 1320 milyar liralık üretim yapıldı. 2111'de 1330 milyar liralık üretim yapıldı. 2112'de 1340 milyar liralık üretim yapıldı. 2113'te 1350 milyar liralık üretim yapıldı. 2114'te 1360 milyar liralık üretim yapıldı. 2115'te 1370 milyar liralık üretim yapıldı. 2116'da 1380 milyar liralık üretim yapıldı. 2117'de 1390 milyar liralık üretim yapıldı. 2118'de 1400 milyar liralık üretim yapıldı. 2119'da 1410 milyar liralık üretim yapıldı. 2120'de 1420 milyar liralık üretim yapıldı. 2121'de 1430 milyar liralık üretim yapıldı. 2122'de 1440 milyar liralık üretim yapıldı. 2123'te 1450 milyar liralık üretim yapıldı. 2124'te 1460 milyar liralık üretim yapıldı. 2125'te 1470 milyar liralık üretim yapıldı. 2126'da 1480 milyar liralık üretim yapıldı. 2127'de 1490 milyar liralık üretim yapıldı. 2128'de 1500 milyar liralık üretim yapıldı. 2129'da 1510 milyar liralık üretim yapıldı. 2130'da 1520 milyar liralık üretim yapıldı. 2131'de 1530 milyar liralık üretim yapıldı. 2132'de 1540 milyar liralık üretim yapıldı. 2133'te 1550 milyar liralık üretim yapıldı. 2134'te 1560 milyar liralık üretim yapıldı. 2135'te 1570 milyar liralık üretim yapıldı. 2136'da 1580 milyar liralık üretim yapıldı. 2137'de 1590 milyar liralık üretim yapıldı. 2138'de 1600 milyar liralık üretim yapıldı. 2139'da 1610 milyar liralık üretim yapıldı. 2140'da 1620 milyar liralık üretim yapıldı. 2141'de 1630 milyar liralık üretim yapıldı. 2142'de 1640 milyar liralık üretim yapıldı. 2143'te 1650 milyar liralık üretim yapıldı. 2144'te 1660 milyar liralık üretim yapıldı. 2145'te 1670 milyar liralık üretim yapıldı. 2146'da 1680 milyar liralık üretim yapıldı. 2147'de 1690 milyar liralık üretim yapıldı. 2148'de 1700 milyar liralık üretim yapıldı. 2149'da 1710 milyar liralık üretim yapıldı. 2150'de 1720 milyar liralık üretim yapıldı. 2151'de 1730 milyar liralık üretim yapıldı. 2152'de 1740 milyar liralık üretim yapıldı. 2153'te 1750 milyar liralık üretim yapıldı. 2154'te 1760 milyar liralık üretim yapıldı. 2155'te 1770 milyar liralık üretim yapıldı. 2156'da 1780 milyar liralık üretim yapıldı. 2157'de 1790 milyar liralık üretim yapıldı. 2158'de 1800 milyar liralık üretim yapıldı. 2159'da 1810 milyar liralık üretim yapıldı. 2160'da 1820 milyar liralık üretim yapıldı. 2161'de 1830 milyar liralık üretim yapıldı. 2162'de 1840 milyar liralık üretim yapıldı. 2163'te 1850 milyar liralık üretim yapıldı. 2164'te 1860 milyar liralık üretim yapıldı. 2165'te 1870 milyar liralık üretim yapıldı. 2166'da 1880 milyar liralık üretim yapıldı. 2167'de 1890 milyar liralık üretim yapıldı. 2168'de 1900 milyar liralık üretim yapıldı. 2169'da 1910 milyar liralık üretim yapıldı. 2170'de 1920 milyar liralık üretim yapıldı. 2171'de 1930 milyar liralık üretim yapıldı. 2172'de 1940 milyar liralık üretim yapıldı. 2173'te 1950 milyar liralık üretim yapıldı. 2174'te 1960 milyar liralık üretim yapıldı. 2175'te 1970 milyar liralık üretim yapıldı. 2176'da 1980 milyar liralık üretim yapıldı. 2177'de 1990 milyar liralık üretim yapıldı. 2178'de 2000 milyar liralık üretim yapıldı. 2179'da 2010 milyar liralık üretim yapıldı. 2180'da 2020 milyar liralık üretim yapıldı. 2181'de 2030 milyar liralık üretim yapıldı. 2182'de 2040 milyar liralık üretim yapıldı. 2183'te 2050 milyar liralık üretim yapıldı. 2184'te 2060 milyar liralık üretim yapıldı. 2185'te 2070 milyar liralık üretim yapıldı. 2186'da 2080 milyar liralık üretim yapıldı. 2187'de 2090 milyar liralık üretim yapıldı. 2188'de 2100 milyar liralık üretim yapıldı. 2189'da 2110 milyar liralık üretim yapıldı. 2190'da 2120 milyar liralık üretim yapıldı. 2191'de 2130 milyar liralık üretim yapıldı. 2192'de 2140 milyar liralık üretim yapıldı. 2193'te 2150 milyar liralık üretim yapıldı. 2194'te 2160 milyar liralık üretim yapıldı. 2195'te 2170 milyar liralık üretim yapıldı. 2196'da 2180 milyar liralık üretim yapıldı. 2197'de 2190 milyar liralık üretim yapıldı. 2198'de 2200 milyar liralık üretim yapıldı. 2199'da 2210 milyar liralık üretim yapıldı. 2200'de 2220 milyar liralık üretim yapıldı. 2201'de 2230 milyar liralık üretim yapıldı. 2202'de 2240 milyar liralık üretim yapıldı. 2203'te 2250 milyar liralık üretim yapıldı. 2204'te 2260 milyar liralık üretim yapıldı. 2205'te 2270 milyar liralık üretim yapıldı. 2206'da 2280 milyar liralık üretim yapıldı. 2207'de 2290 milyar liralık üretim yapıldı. 2208'de 2300 milyar liralık üretim yapıldı. 2209'da 2310 milyar liralık üretim yapıldı. 2210'da 2320 milyar liralık üretim yapıldı. 2211'de 2330 milyar liralık üretim yapıldı. 2212'de 2340 milyar liralık üretim yapıldı. 2213'te 2350 milyar liralık üretim yapıldı. 2214'te 2360 milyar liralık üretim yapıldı. 2215'te 2370 milyar liralık üretim yapıldı. 2216'da 2380 milyar liralık üretim yapıldı. 2217'de 2390 milyar liralık üretim yapıldı. 2218'de 2400 milyar liralık üretim yapıldı. 2219'da 2410 milyar liralık üretim yapıldı. 2220'de 2420 milyar liralık üretim yapıldı. 2221'de 2430 milyar liralık üretim yapıldı. 2222'de 2440 milyar liralık üretim yapıldı. 2223'te 2450 milyar liralık üretim yapıldı. 2224'te 2460 milyar liralık üretim yapıldı. 2225'te 2470 milyar liralık üretim yapıldı. 2226'da 2480 milyar liralık üretim yapıldı. 2227'de 2490 milyar liralık üretim yapıldı. 2228'de 2500 milyar liralık üretim yapıldı. 2229'da 2510 milyar liralık üretim yapıldı. 2230'da 2520 milyar liralık üretim yapıldı. 2231'de 2530 milyar liralık üretim yapıldı. 2232'de 2540 milyar liralık üretim yapıldı. 2233'te 2550 milyar liralık üretim yapıldı. 2234'te 2560 milyar liralık üretim yapıldı. 2235'te 2570 milyar liralık üretim yapıldı. 2236'da 2580 milyar liralık üretim yapıldı. 2237'de 2590 milyar liralık üretim yapıldı. 2238'de 2600 milyar liralık üretim yapıldı. 2239'da 2610 milyar liralık üretim yapıldı. 2240'da 2620 milyar liralık üretim yapıldı. 2241'de 2630 milyar liralık üretim yapıldı. 2242'de 2640 milyar liralık üretim yapıldı. 2243'te 2650 milyar liralık üretim yapıldı. 2244'te 2660 milyar liralık üretim yapıldı. 2245'te 2670 milyar liralık üretim yapıldı. 2246'da 2680 milyar liralık üretim yapıldı. 2247'de 2690 milyar liralık üretim yapıldı. 2248'de 2700 milyar liralık üretim yapıldı. 2249'da 2710 milyar liralık üretim yapıldı. 2250'de 2720 milyar liralık üretim yapıldı. 2251'de 2730 milyar liralık üretim yapıldı. 2252'de 2740 milyar liralık üretim yapıldı. 2253'te 2750 milyar liralık üretim yapıldı. 2254'te 2760 milyar liralık üretim yapıldı. 2255'te 2770 milyar liralık üretim yapıldı. 2256'da 2780 milyar liralık üretim yapıldı. 2257'de 2790 milyar liralık üretim yapıldı. 2258'de 2800 milyar liralık üretim yapıldı. 2259'da 2810 milyar liralık üretim yapıldı. 2260'da 2820 milyar liralık üretim yapıldı. 2261'de 2830 milyar liralık üretim yapıldı. 2262'de 2840 milyar liralık üretim yapıldı. 2263'te 2850 milyar liralık üretim yapıldı. 2264'te 2860 milyar liralık üretim yapıldı. 2265'te 2870 milyar liralık üretim yapıldı. 2266'da 2880 milyar liralık üretim yapıldı. 2267'de 2890 milyar liralık üretim yapıldı. 2268'de 2900 milyar liralık üretim yapıldı. 2269'da 2910 milyar liralık üretim yapıldı. 2270'de 2920 milyar liralık üretim yapıldı. 2271'de 2930 milyar liralık üretim yapıldı. 2272'de 2940 milyar liralık üretim yapıldı. 2273'te 2950 milyar liralık üretim yapıldı. 2274'te 2960 milyar liralık üretim yapıldı. 2275'te 2970 milyar liralık üretim yapıldı. 2276'da 2980 milyar liralık üretim yapıldı. 2277'de 2990 milyar liralık üretim yapıldı. 2278'de 3000 milyar liralık üretim yapıldı. 2279'da 3010 milyar liralık üretim yapıldı. 2280'da 3020 milyar liralık üretim yapıldı. 2281'de 3030 milyar liralık üretim yapıldı. 2282'de 3040 milyar liralık üretim yapıldı. 2283'te 3050 milyar liralık üretim yapıldı. 2284'te 3060 milyar liralık üretim yapıldı. 2285'te 3070 milyar liralık üretim yapıldı. 2286'da 3080 milyar liralık üretim yapıldı. 2287'de 3090 milyar liralık üretim yapıldı. 2288'de 3100 milyar liralık üretim yapıldı. 2289'da 3110 milyar liralık üretim yapıldı. 2290'da 3120 milyar liralık üretim yapıldı. 2291'de 3130 milyar liralık üretim yapıldı. 2292'de 3140 milyar liralık üretim yapıldı. 2293'te 3150 milyar liralık üretim yapıldı. 2294'te 3160 milyar liralık üretim yapıldı. 2295'te 3170 milyar liralık üretim yapıldı. 2296'da 3180 milyar liralık üretim yapıldı. 2297'de 3190 milyar liralık üretim yapıldı. 2298'de 3200 milyar liralık üretim yapıldı. 2299'da 3210 milyar liralık üretim yapıldı. 2300'da 3220 milyar liralık üretim yapıldı. 2301'de 3230 milyar liralık üretim yapıldı. 2302'de 3240 milyar liralık üretim yapıldı. 2303'te 3250 milyar liralık üretim yapıldı. 2304'te 3260 milyar liralık üretim yapıldı. 2305'te 3270 milyar liralık üretim yapıldı. 2306'da 3280 milyar liralık üretim yapıldı. 2307'de 3290 milyar liralık üretim yapıldı. 2308'de 3300 milyar liralık üretim yapıldı. 2309'da 3310 milyar liralık üretim yapıldı. 2310'da 3320 milyar liralık üretim yapıldı. 2311'de 3330 milyar liralık üretim yapıldı. 2312'de 3340 milyar liralık üretim yapıldı. 2313'te 3350 milyar liralık üretim yapıldı. 2314'te 3360 milyar liralık üretim yapıldı. 2315'te 3370 milyar liralık üretim yapıldı. 2316'da 3380 milyar liralık üretim yapıldı. 2317'de 3390 milyar liralık üretim yapıldı. 2318'de 3400 milyar liralık üretim yapıldı. 2319'da 3410 milyar liralık üretim yapıldı. 2320'de 3420 milyar liralık üretim yapıldı. 2321'de 3430 milyar liralık üretim yapıldı. 2322'de 3440 milyar liralık üretim yapıldı. 2323'te 3450 milyar liralık üretim yapıldı. 2324'te 3460 milyar liralık üretim yapıldı. 2325'te 3470 milyar liralık üretim yapıldı. 2326'da 3480 milyar liralık üretim yapıldı. 2327'de 3490 milyar liralık üretim yapıldı. 2328'de 3500 milyar liralık üretim yapıldı. 2329'da 3510 milyar liralık üretim yapıldı. 2330'da 3520 milyar liralık üretim yapıldı. 2331'de 3530 milyar liralık üretim yapıldı. 2332'de 3540 milyar liralık üretim yapıldı. 2333'te 3550 milyar liralık üretim yapıldı. 2334'te 3560 milyar liralık üretim yapıldı. 2335'te 3570 milyar liralık üretim yapıldı. 2336'da 3580 milyar liralık üretim yapıldı. 2337'de 3590 milyar liralık üretim yapıldı. 2338'de 3600 milyar liralık üretim yapıldı. 2339'da 3610 milyar liralık üretim yapıldı. 2340'da 3620 milyar liralık üretim yapıldı. 2341'de 3630 milyar liralık üretim yapıldı. 2342'de 3640 milyar liralık üretim yapıldı. 2343'te 3650 milyar liralık üretim yapıldı. 2344'te 3660 milyar liralık üretim yapıldı. 2345'te 3670 milyar liralık üretim yapıldı. 2346'da 3680 milyar liralık üretim yapıldı. 2347'de 3690 milyar liralık üretim yapıldı. 2348'de 3700 milyar liralık üretim yapıldı. 2349'da 3710 milyar liralık üretim yapıldı. 2350'de 3720 milyar liralık üretim yapıldı. 2351'de 3730 milyar liralık üretim yapıldı. 2352'de 3740 milyar liralık üretim yapıldı. 2353'te 3750 milyar liralık üretim yapıldı. 2354'te 3760 milyar liralık üretim yapıldı. 2355'te 3770 milyar liralık üretim yapıldı. 2356'da 3780 milyar liralık üretim yapıldı. 2357'de 3790 milyar liralık üretim yapıldı. 2358'de 3800 milyar liralık üretim yapıldı. 2359'da 3810 milyar liralık üretim yapıldı. 2360'da 3820 milyar liralık üretim yapıldı. 2361'de 3830 milyar liralık üretim yapıldı. 2362'de 3840 milyar liralık üretim yapıldı. 2363'te 3850 milyar liralık üretim yapıldı. 2364'te 3860 milyar liralık üretim yapıldı. 2365'te 3870 milyar liralık üretim yapıldı. 2366'da 3880 milyar liralık üretim yapıldı. 2367'de 3890 milyar liralık üretim yapıldı. 2368'de 3900 milyar liralık üretim yapıldı. 2369'da 3910 milyar liralık üretim yapıldı. 2370'de 3920 milyar liralık üretim yapıldı. 2371'de 3930 milyar liralık üretim yapıldı. 2372'de 3940 milyar liralık üretim yapıldı. 2373'te 3950 milyar liralık üretim yapıldı. 2374'te 3960 milyar liralık üretim yapıldı. 2375'te 3970 milyar liralık üretim yapıldı. 2376'da 3980 milyar liralık üretim yapıldı. 2377'de 3990 milyar liralık üretim yapıldı. 2378'de 4000 milyar liralık üretim yapıldı. 2379'da 4010 milyar liralık üretim yapıldı. 2380'da 4020 milyar liralık üretim yapıldı. 2381'de 4030 milyar liralık üretim yapıldı. 2382'de 4040 milyar liralık üretim yapıldı. 2383'te 4050 milyar liralık üretim yapıldı. 2384'te 4060 milyar liralık üretim yapıldı. 2385'te 4070 milyar liralık üretim yapıldı. 2386'da 4080 milyar liralık üretim yapıldı. 2387'de 4090 milyar liralık üretim yapıldı. 2388'de 4100 milyar liralık üretim yapıldı. 2389'da 4110 milyar liralık üretim yapıldı. 2390'da 4120 milyar liralık üretim yapıldı. 2391'de 4130 milyar liralık üretim yapıldı. 2392'de 4140 milyar liralık üretim yapıldı. 2393'te 4150 milyar liralık üretim yapıldı. 2394'te 4160 milyar liralık üretim yapıldı. 2395'te 4170 milyar liralık üretim yapıldı. 2396'da 4180 milyar liralık üretim yapıldı. 2397'de 4190 milyar liralık üretim yapıldı. 2398'de 4200 milyar liralık üretim yapıldı. 2399'da 4210 milyar liralık üretim yapıldı. 2400'da 4220 milyar liralık üretim yapıldı. 2401'de 4230 milyar liralık üretim yapıldı. 2402'de 4240 milyar liralık üretim yapıldı. 2403'te 4250 milyar liralık üretim yapıldı. 2404'te 4260 milyar liralık üretim yapıldı. 2405'te 4270 milyar liralık üretim yapıldı. 2406'da 4280 milyar liralık üretim yapıldı. 2407'de 4290 milyar liralık üretim yapıldı. 2408'de 4300 milyar liralık üretim yapıldı. 2409'da 4310 milyar liralık üretim yapıldı. 2410'da 4320 milyar liralık üretim yapıldı. 2411'de 4330 milyar liralık üretim yapıldı. 2412'de 4340 milyar liralık üretim yapıldı. 2413'te 4350 milyar liralık üretim yapıldı. 2414'te 4360 milyar liralık üretim yapıldı. 2415'te 4370 milyar liralık üretim yapıldı. 2416'da 4380 milyar liralık üretim yapıldı. 2417'de 4390 milyar liralık üretim yapıldı. 2418'de 4400 milyar liralık üretim yapıldı. 2419'da 4410 milyar liralık üretim yapıldı. 2420'de 4420 milyar liralık üretim yapıldı. 2421'de 4430 milyar liralık üretim yapıldı. 2422'de 4440 milyar liralık üretim yapıldı. 2423'te 4450 milyar liralık üretim yapıldı. 2424'te 4460 milyar liralık üretim yapıldı. 2425'te 4470 milyar liralık üretim yapıldı. 2426'da 4480 milyar liralık üretim yapıldı. 2427'de 4490 milyar liralık üretim yapıldı. 2428'de 4500 milyar liralık üretim yapıldı. 2429'da 4510 milyar liralık üretim yapıldı. 2430'da 4520 milyar liralık üretim yapıldı. 2431'de 4530 milyar liralık üretim yapıldı. 2432'de 4540 milyar liralık üretim yapıldı. 2433'te 4550 milyar liralık üretim yapıldı. 2434'te 4560 milyar liralık üretim yapıldı. 2435'te 4570 milyar liralık üretim yapıldı. 2436'da 4580 milyar liralık üretim yapıldı. 2437'de 4590 milyar liralık üretim yapıldı. 2438'de 4600 milyar liralık üretim yapıldı. 2439'da 4610 milyar liralık üretim yapıldı. 2440'da 4620 milyar liralık üretim yapıldı. 2441'de 4630 milyar liralık üretim yapıldı. 2442'de 4640 milyar liralık üretim yapıldı. 2443'te 4650 milyar liralık üretim yapıldı. 2444'te 4660 milyar liralık üretim yapıldı. 2445'te 4670 milyar liralık üretim yapıldı. 2446'da 4680 milyar liralık üretim yapıldı. 2447'de 4690 milyar liralık üretim yapıldı. 2448'de 4700

KİMYA SANAYİ VE SAVAŞ

DİOKSİN - 2

Dioksin (2,3,7,8 TCDD) insanlığın kimyasal arayışlar sırasında elde ettiği siyanürden 50 000 kat daha zehirli bir maddedir. 57 bin ton Ajan Portakal'ın içerdiği dioksinden Vietnam bugün bile etkilenmektedir. Bu nedenle Vietnam kimyasal özlerin gelişimi, kullanımı ve özellikle kalıcı etkilerinin incelenmesi açısından bulunmaz bir araştırma objekti.

Kimyasal maddelerin kullanımı savaşlarla başlamadı, ama savaş yıllarında nitelik ve gelişme gösterdi. Alman Kimya Sanayi'da Albert Dönitz Dönüşü kimyasal savaş maddesi üretmeye girişti ve Belçika üzerine beyazın top klor gazı bu yılın püskürttü.

Nobel Ödülü almış, daha sonraları BASF şirketi adına araştırmalar yapmış kimyacı Fritz Haber, Birinci Dünya Savaşı'ndan bir kaç yıl sonra Alman Reichstag'a şifhri bir silah sundu ve parlamentelerden oluşan araştırmacı komisyona öndü: "Hidrojenin sızdırılması için bir şekilde tahsis edilebilir. İnsan bundan daha rahat bir şekilde ölmez" dedi.

Kimyasal endüstrisi ile birlikte savaş planları ya da savaş araçları geliştirildi, yolların her birinde kimyasal maddeler kullanıldı. IG Boya Sanayi firmasının bir kuruluşu Degesch, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra diğer kuruluşları BASF, BASF ve IG Farben firmaları tarafından gaz odalarında kullanılmaya başlandı. Zölden B maddesi gönderildi Naziler Ajan Portakalı ürettiler Almanlar da vardı. IG Boya Sanayi eski araştırmacılarından Dr. Gerhard Schroder, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaptığı bir açıklamada: "On yıldan beri üzerinde çalıştığım bu yeni dönme ilağın bütün bilgileri, yöntemleri ve laboratuvar kayıtları henüz yazılmadılar, bir araya getirildikleri müteakik iline geçti" diyor. Amerikalılar 1952 yılında Vietnam'da tarmakla örtülen henüz çok olumsuzlukları Ajan Portakalı benzer bir kimyasal maddesi üretmek Malaya Gümrükleri Savaşları'na karşı kullanmıştı. Bu henüz savaş sırasında Iraklı İran'a karşı kullandığı Prathion 600'e benzer bir kimyasal gazdı. 1950'li yıllarda koruyucu özelliğinden çok ödem ve intihar olaylarına sebep olan bu maddeden tatmin 1961 yılında Bayer tarafından Amerika verildi.

Kimyasal sanayiye de, savaşta da hep bir taranak olmuştur. Her şeyin keşfedildiği, ürettiği ve satışı emüldüğü pazar ekonomisi içinde tipik bir örnektir kimya. Bu Yahudilerin çok etine yönlendi Zölden B gazı ya da Vietnam topraklarını kökleri kuruttu "Ajan Portakal" alacağı gib; harete tane, boyu, cila, büyük ve renkl

pazar için gereken sentetik ambalaj ve plastik torba da elverişli. Yeter di pazar iyi olsun...

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiliz Savaş Araştırmacı Dr. Saunders kendisi tarafından da incelenen kimyasal maddelerin değişik kullanımları anlatan ve doğrudan sonuçları karşısında büyük bir hayranlıkla: "Günümüzde bu maddelere olan ilgi kimyasal alanı sınırları aşmış, bu maddeler bir zamanlar kimyasal savaş silahı olarak kullanılan kimizden bazıları aynı çevre tarım ve yi alanlarında kullanılmaya başlamışlardır bir olaydır" diyor.

BASF'de son yıllar müddet olarak çalışmış Carl Wurster de aynı mantıkla şöyle seale-yordu: "Klor yoksak yaşam standartlarını bismetresir."

Saunders'ın görüşlerinde alışılagelmiş bismetresir aynı oluyordu. Savaşta zararlı dioksin, barışta yararlı dioksin. AWW'de ilk, yararlı dioksin aktif, bombada kullanımı zararlı dioksin aktif... Oysa gerçek, istese barışta kullanılsın, zehirli kimyasal maddelerin etkileri hep ayndır. Aradıkları tek fark, bu maddelerin insanların üzerinde hangi yönlere atılacağıdır.

Dioksin (2,3,7,8 TCDD) insanlığın kimyasal arayışları sırasında elde ettiği siyanürden 50 000 kat daha zehirli bir maddedir. 57 bin ton Ajan Portakal'ın içerdiği dioksinden Vietnam bugün bile etkilenmektedir. Bu nedenle Vietnam, kimyasal özlerin gelişimi, kullanımı ve özellikle kalıcı etkilerinin incelenmesi açısından bulunmaz bir araştırma objekti.

Kimyasal çevrelerde sördürülen savaşlarına sonuçlarıyla, barışçıların ve kullanan sonuçlarının ne kadar yakın olduğunu anlamak için Savaş ya da Hamburg Georgewerke çöplüklerinden birinde patlama olmasa gerekmezdi. Birçok insan için Vietnam çok uzak ve savaşın bir olayıydı, oysa oysa yoksa merkezleri hemen köşe başında...

Vietnam bilim adamlarının araştırmalarına göre, zehirli fazlasıyla püskürtüldüğü belgeleniyor, zehirli daha az, narsız kalımlı bölgelere oranla daha çok ve zorlu doğumları (beyinsiz, gözüksü, ayak kalımsı organizmaları, dokusunu, kanyon gibi hastalıklardan daha yavaş gelişen bebekler) ve bismetresir, klorlanmış hidrokar-

bon ile kanser ve kalıtım arastırılabilir ilksinin uzun süreli bismetresir gösteriyor. Bunun 1983'de Ho Chi Minh'te "Savaşla herizit ve bitki kurutan maddeler" konusunda düzenlenen uluslararası bir sempozyumda derin dile getirilmiştir. Vietnam'da çok büyük bir alanda toprak bismetresir değişimi, önemli mikro organizmaları öldürüyor. Pirinç gibi faydalı bitkilerin, yerel yabani otlara bismetresir ve topraklarda klorlanmış bugün bile devam etmektedir. Bu bölgelerde artık sadece fare ve diğer kemirgenler çalıyor. Bu hayvanlar, Vietnam'da kök kurumları bir hastalık olan ve bismetresir tekrar hortlamasını sağlıyor.

SADECE VIETNAM'DA DEĞİL

Kuzey Alman Televizyonundan Carsten Uwe Piper 1984'de çekti, aynda eskid bir kamyon püskürtüyor röportaj yapıyor.

"O zamanlar Boehringer firmasının sızatılarını Georgewerke'deki 1 nolu çöp deposuna taşıdım mı?"

"Evet. Bir çok kez. Daha doğrusu ayda dört-beş kez. Bize ne oldukları hiç anlamadık. Akıntı bismetresir bazen seylerdi... Nasıl anlatsam. Ya nı diyor yavaşladık ama hafta boyunca Boehringer domuz boku kokuyordu..."

"Bu arada kazalar oldu mu?"

"Tabi, bir iş arkadaşım hatırlıyorum. Böyle bir tankı tarmaklar ekimden ve ekimden bir ay geçmişti. Daha sonra hep Mark bismetresir olduğu yavaşladık. Galiba sızatı ya da yedi hasta hasta yandı..."

"Sizleri hep aynı havuzun suyu mu içtiniz? Bazen havuzun suyu ya da başka yerlere bismetresir oldu mu?"

"Evet. Bir keresinde, Fiziksel Caddesi özerindeki çöplüğe gittik. Alan belediye bismetresir Kamyonun içinde ne var?" diye sordu. "Boehringer" dedi. "Evet..." Buraya gelen bismetresir, bismetresir... Daha sonra hortlamaları fare defektlerine soktuk. Bir kaç dakika sonra fareler birbirini ezerek, balırcılar çıkıyor deliklerin ve sınırları bu hem bismetresir hem de fareler için çok deşildi.

Günahı herizit bismetresir.

DİKİLİ ŞENLİĞİNDE

"Barış, çevre, dayanışma"

□ Oktay Ekinli

Sil eyle bölgeleri için değil, tüm ölkemizi için en önemli kültür etkinliklerinden biri durumuna gelen Dikili Şenliği'nin bu yılki konusu "Barış, Çevre, Dayanışma" olarak belirlenmiştir.

Bazılarında, bu "Özdeşlik" yan yana getirilmeye, biraz "yaşay" gelebilir. "Çevre" sorununu ölkemizde ulaştığı boyuta ve bu boyutun "ardından" sosyal ve ekonomik nedenlere "hala" gereken "önem" veremeyenler, "barış" ve "dayanışma" gibi son derece "kolay" sonuçları uyardılar" kavramları, "çevre"nin bir araya getirilmeye dudadı bismetresir. "Çevre" çözümlerinden uzaklaşıyor..." gibi yorumlar da yapılabiliyor.

Ancak, özellikle son yıllarda gözlenen çevre sorunlarının "ortaya çıkma gerekçeleri" ve buna bağlı olarak aynı gerekçelerle "demokrasiyi" yadsınan politikalar da temel oluşturmaz. Dikili Şenliği için bu yıl seçilen konunun ne kadar "yerinde" ve "doğru" bir karar olduğuna da kanıtlamaya yetiyor.

Kasaca söylemek gerekirse; Genelceğin Cansız; Pamukluk'ten Gölük'e; Yatağan'dan Örne'ne ve nezdere "Edirne'den Karşı" kadar (tüm değil ve kültüre çevre yaygınını kökeninde; "aşın kar" ve "ömürge" dayanışma ekonomisi boyutuna) politikaları yatıyor... "Barış" için süregelen savaşın ve "dayanışma" da aynı politikalar karşı değil midir?

Dr. Mine Kılıçoğlu ile Dr. Fikret Berkes, "Çevre ve Etkileşim" adı başları yapılmışın son bölümünde, AWW'ni antropolog John Bennett'in ilginç bir gözlemi ni anlatıyor. (1) Bennett şöyle söylüyor: "Genelde insanlar, bitirirler, doğaya karşı davrandıkları gibi davranıyorlar. Doğaya hoşnate davranan toplumlarda, insanlar aradıkları ilişkiler de hoşnate oluyor..."

Bu "gözlem", tüm çarpıcılığıyla birde de geçerlidir.

Japon sermayesi "nararlar istiyor", Gencelleye temlik santral kurmakta "İnat ederler", salt doğaya vahşetle saldırmakla kalmıyor, çevreyi korumak isteyen insanlara da "aynı düzeyde" davranıyorlar.

Ne demişti Fikret'in Karı?

"Alışığa eylem yapanların arkasında aşın uçlar var..."

Enerji Bakanı, santralin ölkeye ne getireceğini, ne götürceğini araştırmış yerde doğaya sahip çıkanı "arkalarında" bismetresir aramayı yayılıyor ve halkı, "yeni yöntemleri" suçuyor, kamıyor.

Bennett'in gözlemi doğrultuyor...

Benzer şekilde; Gölük'deki Dalyana havasallı yapılımsına karşı çıkan, Gökova Santral'ının inşaatını durdurmak isteyen, Fokları kurutturmak, Menderes Delikanlı'na karşı çıkan, çirpanın Yeşiller ve çevreciler, "yaşa di eylem yapıldıkları" gerekçesiyle türü basırlara karışıyorlar...

Sanık, bütün bu "karşı çıkan" uygulamalar, yaptırımlı "bismetresir" gib.

Oysa, ihtisalı ne ölkemizi yasallama göre, ne de imza atılan uluslararası Çevre sözleşmelerine göre savunulabilir bir "hukukla" dayanışmaşılup değildir.

Yatağan'daki mahkemeler bile, artık, temlik santralin zararlarına karşı dava açan köylülerin kararlarını "basit", tip evraklarla" alıyorlar. Dava açan herkes "tip gerekçelerle" tazminat kazanıyor. Ama, Yatağan'da yaşam, gün geçtikçe karamaya devam ediyor...

Günümüzde "barış, çevre ve dayanışma"; demokrasi ve ulusal kalkınma için yaygınlaşan öneme taşınmış, iç içe girmiş temel kavramlar durumuna gelmişlerdir.

Dikili Şenliği'nin önümüzdeki yıllarda da başları dilyoruz.

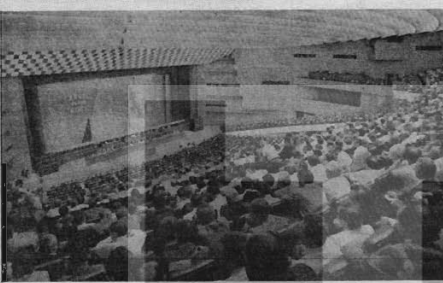
(1) a.g.e., Kemal Kitabevi - s. 275

28. KONGRE SONUÇLARI

Parti ayakta kaldı, Anna kimlerle?

Kuşaklarını tarihsel belleğini iyi arkadaşlarımızın birden bir yana alması beklenmezdi; bu onlardan istemediği ve Bu bellek, bu partiyle ilişkili kesmenin daha iyi olduğu argümanından daha güçlüdür; çünkü ilişki kesmek henüz kimseye olumlu birşey getirmemiştir.

Toplum 28. Kongre'yi nasıl görecektir ve onun kararlarına karşı tutumu ne olacaktır? Çok muhtemelen, buna sık sık dönme gereği ortaya çıkacaktır. Ama, bugün değil. Beklemeye gerek var.

PARTİYİ CANLANDIRMAK SOLA DÜŞMEKTEDİR (Bir 28. Kongre Delegesinin Notları)

Zorluklara karşın, sağlıya zafer kazanmıştı. Kongre'nin 9. gününde Mikhail Gorbacov'un, Kremlin Kongreleri Söylenişinde, en fazla kendini ön plana çıkardığı bir sırada konuşuyorduk, bu konuşma kim gelecekti? İsvaık mı? Ligacev mi?

Gerçekleştirilen seçimler Gorbacov'un "beklediğinden daha büyük bir ölçüde, onun sözlerinin doğruluğunu gösterdi. Kongre'nin 12. gününde, kongre kapanmadan bir saat önce, öfkeli çoğunluğun, sağın formüllerinden yararlanarak, yeni Sovyet iç ve dış politikalarının sorumluluğunu partinin yeni Merkez Komitesi'ne yitirmeye çalıştığı bir sırada, onun ayrı lafını yitirmeye çalıştığı bir sırada, bu kez de onun geleceğini çabucaklarından sonra - sağlıya zafer kazandı.

Teslim edildiği gibi, bu insanlığın gönlüyle. Çoğunlu-

ğün her bir açıklaması ve her bir oyuna günü gösterdiği bir salonda, o nasıl muazzar bir şekilde çabucaklı. Anayasanın 6. maddesi gelip geçse bile, partinin herşey-kadir altık ideolojisi hâlâ ayakta. Dele-gelerin çoğunluğu haliken hâlâ eski sistem lehinde olduğunu kanıtlamaya çalışıldı. Geçen yılın "gençliği" Perestrojka'nın "koku" ile karşı karşıya koyuldu ve çektiğini herşey partinin tarihsel sorumluluk (aşağıdan) söz edilebilir. Nedenle sonuçları doğru karşıladılar, tüm zorlukların kaynağını glasnost ve basında aradılar. Ellerini MPl plenum-larında antiprestorjya hissettiler ve "talimat" dağıtılma-berileye bağlamaya alması olan parti önderliğinde kışkırtı-lar ve ettirmeye giriştiler. Ne varki, kendine güvenen bu çoğunluk - her kritik anda çöktü. Neden?

Parti Kongre'ye, Rusya Kongresiyle tanışma olarak ve görüşlerin kütüplamasına nede-niye, bir bölüne ekleme gitti. Bir tavır almak zamanı gel-miştir. Bir şekilde dönüştür-

basık bir şekilde konuşarak ve daha başka bir şekilde de davranarak, çarçur edilecek zamanı yitirdi. İy yappa aynı kararlılığı gerektiriyordu.

Genel Sekreter seçimi Kongre'nin 9. gününde, Gorbacov'un bir konuşmasıyla başladı: bu konuşma tutucu-lara, kendisine bel bağlay-mışları "edeyişini" ki, eklemeden daha açık bir şeki-de ortaya koydu. Bu onlara, çok kesin bir tarzda ve oylamadan hemen önce söylen-yordu ve bunu unutmayacak-lardı; oyu pusulasıyla başbaşa kalmışlardı. Ve çoğunluk ka-rar vermek durumundaydı: Ya Gorbacov'a gidecekler, geçen baş yıl boyunca yapılanları sürdürceklerdi, ya da başka bir önder aday göstecekler-di. Her kimse'nin gönlü sağ-lyla itip atılır ettiler, işleri ağırla-maz ama "almak ya da olma-mak" en gelişkinde, çoğunluk sağlanırların bir yana atı-lı. Sağlıya bakın çıktı.

Parti önderliği için gelece-ki için görüş arasında, halat-ekime çünusıyla uğraşan kiti-lere sahip değil: Alexander Yakovlev ile Yegor Ligacev,

Partinin kendisi birincisinden çok daha "radikal" ve kırıl-sinden de daha tutucu olan birçok kişiye sahip. Ösdüney parti görevlileri birçok kez Ge-nel Sekreteri ikna etmeye ça-balıadı. Evet, Ligacev geçmiş-i, ama ondan kurtulmuşun, Yakovlev'in de kurtulmuşun. 19.Parti Konferansı'ndan son-ra, her iki de kendilerini ide-olojik açıdan, önderlikleri uzatmakla buldular. Birisi uluslararası işlerde uğraş-tyı, öbür de önderliği desteg-i konuşarak çabasıyla, kendi-sini tarmı verdi. Şimdi onlar ne politbüro üyeleri arasında, ne de partinin yeni merkez ko-mitesinde yer alıyorlar. Merkez bundan nasıl yararlandı? Akla gelen ilk yanıttı şudur: Kendisi-ni uçlardan kurtararak, istik-barlılığı kazanmıştı. Ama, öyle mi?

Ligacev yitirmiş durumdaydı, çünkü onun görsel-ten en tutucu olanlar bile paylaşıyorlardı. Ve Yakovlev için ise tam tersi oldu. Trent kaçırın adım umudsuzca son arabaaya alması bekler.

Ligacev kendi adaylığı için sonuna dek savaşta. Ama tren-in hızının yavaş olmasından asabızlanarak, arabayı terk eder ve daha hızlı bir ulaşım aradılar kararlar. Yakovlev ise, "kendisi özgür iradesiyle terk etti." Ve burada, nasıl dön-görmece düşünelim, şu tes-lim edilebilir. Parti önderliği parlat bir özgür düşüncü ü-yütlü zaman bunun anlamı, Partinin - sağlığı olanların uzatılmasıdır.

Ya merkez: Sonuçta, isten-tiler dengeli konuşarak mı? Hâli karar tutupları vardır. Ligacev'in parti önderliğinde aradılar, yeni bir sarmale ve renkleri bir şekilde bile olsa, aramaya gerek yok. Onun adı-bile anımsıyor - Rusya Parti Konferansı'ndan sonra adı herkesten ayrıdır. Ama Ya-kovlev'in yitirtili kim alacaktır? MÖminler arasında da münafık kim alacaktır? Bu soruya henüz bir yanıt pek yoktur.

Ve Ligacev'e de bakın ver-mekle, adaylıkları çekilmediği, dirençsizce kabul edildiği, sonu-sundaki değerlendirmeleri de-giştirmek isterim. Sonuna dek, neyse öyle kaldı. Karşılıklıya, kendisi için gitme zamanı gel-di. Her iki de görüşleri, sonu-sundaki benzer tarzda davran-maya olanaklı görmedi. Ne ya-zık ki. Kongre'yi kararının so-rumluluğundan kurtardı.

Delegetler, Demokratik Platformu temsil eden bir ka-mara yapmış açıldı, soldan bir alternatif güç ortaya çıktı. Yeni bir demokratik parlamen-ter parti kuruyorlardı. Kendi insanlarını göre hareket ed-erler, kendilerini daha göre de-gildir ve saklanır, kan iste-yen çoğunluğuna ortak hiçbir şeyim yok. Bu grubun tutu-mu, benim için her durumda büyük önem taşıyor.

Solda dolunaymıyacağın-könde, parti kamerası bir-likte, delege olarak belgemi de-ğeri vermek yönünde dayımla-mı bir istek duyuyorum an-lar oldu. İltaz yetiştiklerin son-ra, günlük ve kararlar da-ruşandı. Her kim kendisini konuşmaya başladım. Demokra-tik Platform'un açıklaması aç-tırı bir eylemi ve eylem tarzını bugün bu olmağında beni

insandır.

Daha adı ya önce, Demokra-tik Platform konuşunda kim birşeyler biliyorlardı? Onun ta-ratlarını saymak için bir elin parmakları yeterli. Bu politiformun yazarlarını, SİRP'in canlandırmaları için kendi taratlarında bir iyi bul-maya ilişkin için istegi onlara pek çok taraf ve daha da çok sayıda iyi-ortakdaşı ka-zandırdı. Birlikte yürümeyecek, ama SİRP'yi terk ederek de kapıyı kapamayacak olan insanlar... Kuşakların tarih-sel belleğini iyi arkadaşların-ın birden bir yana atmaz beklenmezdi: bu onlardan pek istemediği ve Bu bellek, bu partiyle ilişkili kesmenin daha iyi olduğu argümanın-dan daha güçlüdür; çünkü ilişki kesmek henüz kimseye olumlu birşey getirmemiştir.

Şimdi var olanlardan farklı bir parti kurma umudu var mıdır? Olsa da, olmasa da; var olan seneler için, var olan bir ekleği güç olduğu anımsatılmalıdır. Bunun ardında or-ya ve KGB bunların hicriyeti depoliteye değildi, her ulusal ekonomisi sektöründe ve to-plum yaşamın her alanında eliti bir yetkililer seçilmesini vardır, sansız mülkiyet ve kit-le iletilişin araçları tekeli bu-lunmaktadır. Bundan ne denli yakınlara, yakınlara, durum budur. Öyleyse, bu muazzan köktiden nasıl uzak kalabilir, onu tutulmaları yekpare denetimi bırakılabilir ve onun elini kolunu kenden nasıl ser-best bırakılabilir?

Tutucular Kongre'nin mu-zafir çıkması olsa bile, bunun tek nedeni, onları Demokra-tik Platform'un etkili temsilci-lerinden kurtulabilirdi. Bu, bu insanları partiden at-mak için, son örd politbüro mektupları kullanıldı. Ve parti çoğunluğu rotayı gözardı etti. Şimdi, bu insanları kendiliğinden ayrıyorlardı. Bir bir ar-mağın değeri nedir? Tutucula-ra daha iyi bir sunak verile-mezdi, başka herşeyde, bileş-miyle, partide egemen ve önemli ölçüde daha radikal olan duygularla bağdaşmayan bir Kongre'nin sonucu gerilemek durumunda kaldı.

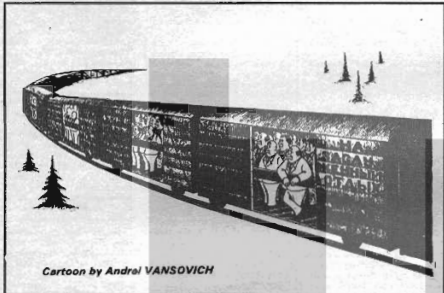
İste sonuçta, partinin gelece-ği, eğer sol yeterince salar ve radikal değişikliği için savaş istişine sahip olursa, solun elindedir.

Geçen Kongre üstüne bir yorum yazmaya girişildiyse, onun önsünden söz etmeye gerek yoktur. Geceyle, tiple "SİRP"ye şan ve şeref gibi belgeleri partinin buyumaya gibi, değerlendirmeleri de en başta yapar. Tüketici değere-kenden, her şeyden önce, çok daha mantıklıdır. Gerçekten de, Kongre partinin yazgısı içindeki yerini aldı. Ama bu-gün bu, toplumun yazgısıyla ödey olmaktadır çok uzak. Toplum 28. Kongre'yi nasıl gö-recekti? Çok muhtemelen, bu-na sık sık dönme gereği ortaya çıkacaktı. Ama, bugün değil. Bekle-meye gerek var.

Feslefe doktoru Aleksander Zipko ve gazeteci Valeri Vizutoric "sosyalist seçenек" in teori ve pratikteki anlamını sorguluyor

SOSYALİST DÜŞÜNENİN VAZGISI

Marksizm, yeni zamanların bütün toplumsal düşüncelerini ve ideallerini biraraya getirdi. Marksizm bireyin kendi halinde ve tek başına değerli olduğunu ileri sürmedi. Her bireyin mutlak özerkliğini ve değerini vurgulayan Kant'tı. Marksizme gelince, o, proleter devrim dünyasını ve kapitalizmin kendisini yadsımasını tanımlar. Bu nedenle Marx ve Marx'ın bilimsel kömünizm düşünceleri olmadan yapabiliriz.

Cartoon by Andrei VANSOVICH

Vizutoric: "Şu andaiki değerlerimiz ve ideallerimiz konusunda "sosyalizm" terimini "seçenек" terimi gibi çok az şey ifade ettiğinden düşünüyorum muşunuz? Sosyalizm üzerine yarım yüzyıl aşan bir süredir yapılan sonu gelmez spekülasyonlar, insanların sosyalizme olan güvenini yitirdi. Bu, haklı olarak böyledir. 20. yüzyılda insanlara karşı sosyalizm bayağı altında işlenen korkunç suçları görmekten gelenektir. Stalin'in sosyalizmi, Hitler'in nasyonal sosyalizmi, Pol Pot'un sosyalizmi...

Zipko: "Kuşkusuz halika ve partide sosyalizm, üretimin araçlarının toplumsal mülkiyeti (kollektif) çalınma ve üretimin araçlarının toplumsallaştırılması demek olmadı. Her bireyin kendi toplumsal güveni, bireyin hak ve özgürlüklerinin korunması anlamına geldiğini açıklayabiliriz. Ama buna kalkışmanın ve Sosyalizmin bildiği bu düşünceyi yeniden yorumlamamızı yitirmiş olduğumuzu düşü-

nmüyorum. En iyisi, "sosyalizm" sözünün eski komünist ikeridekilerin yerine tekler yeni sosyal demokrat ikeriler koymak. Ama açık sözlerle ve normal insan dilyle konuşmaya başlamaktır. Tüm kenzlerden kaçınarak, bugün normal uygar çağına geri dönme çabıştımın açıklayabiliriz. Bütün yönlendirecek şeylerin verimlilik ve ekonomisi yararlılık düşünceleri olduğuna, hükük devletine dayanarak yaşam standartlarını yükseltmek istediğimizi belirtebiliriz. Bütün uygar insanlar gibi, arkına ya da sırtına kollektörleri bakılmaksızın herkesin aynı sosyal ve etiketlektör haklara sahip olduğunu söyleyebiliriz. Gerçek hürriyetin değerlerinin bize yitirildiğini ve toplumsal ilerleme istediğimizi ilan edebiliriz. Özgün, bilimsel değer ve fikirlerle konuşmaya başlasak ideolojimizi kurtarabiliriz.

V.: Marx da gerçek hürriyetin sözünü etti. O, her açdan uyumlu bir biçimde

gelişmiş birey idealiyle yükledi. Bireyin özgürlüğü gelişiminin, herkesin özgürlüğünün koşulu olduğunu yazdı.

Z.: Evet, Marx bunu söylemişti. Marksizmi, yeni zamanların bütün toplumsal düşüncelerini ve ideallerini biraraya getirdi. Marksizm bireyin kendi halinde ve tek başına değerli olduğunu ileri sürmedi. Her bireyin mutlak özerkliğini ve değerini vurgulayan Kant'tı. Marksizme gelince, o, proleter devrim dünyasını ve kapitalizmin kendisini yadsımasını tanımlar. Bu nedenle Marx ve Marx'ın bilimsel kömünizm düşünceleri olmadan yapabiliriz. "Sosyalizm" ilkinin Avrupa hürriyetçiliği orijinal değerlerinden ve ideallerinden kaynaklandığını unutmayalım.

V.: Bu, sosyal demokratların bir komünistler için yakacak bölge olduğunu anlamına mı geliyor?

Z.: Bu soruyu, şimdilik, "hayır" diye yanıtlamam. Ancak, sosyal demokratların, al-

tin yumurtlayan karnı son derece canlı olduğu gelişmiş ve zengin bir kapitalist toplumda başarılı olabilir (ya da başarısız olabilir). Sosyal demokratların artık değeri değil bir şekilde bölmeye politikası artık değer yaratan kapitalist mekanizma ile değil zaman yitiriyor. Sosyal demokratlar ve reformcular modern toplumda konumlarını büyük oranda komünistlerin suç ve suçlulukla ilgili tebliğ sayesinde güçlendirdiler. Sımdı komünizm Doğu Avrupa'da bunalıma düşüyor. Batı Avrupa'daki komünist partiler dağılmaya yüz tuttu. Buna göre, sosyal demokratlar bir çok avantaj sağlayan eski kapitalist referans sistemi de parçalanıyor. Brand ve Rocardın bütün Avrupa'nı sosyal demokratlaşmış umutları in dahak çok bir kuruntudan ibarettir.

Uyar toplumun gelenekleri ve değerleri karşısında bir alternatif bulunmuyorsa, bu durumda düşünce tarihinde eski politik sınırlar için geri çekilme fırsatı olabilir. En azından sosyal demokrat bir Doğu Avrupa öngörüsü yanlış çıktı. Bütün bu ülkeler komünizmi terk ediyor ve sosyal demokratlaşmaya atılıyor. Yeni tutuculuğu, yeni liberalizme yitiriyorlar. Bunda belli bir mantık vardır. Süfradan başlamak zorunda kaldığımız en eski zamanın amandan geçmiş değerlere ve ideallere sadık olmak istiyoruz. Bu koşullarda, tutuculuk, yani aile, özel mülkiyet, ter, ulusal duyarlılık gibi değerler, toplumun dinamiğini daha hızlı bir biçimde sağlar. Tutuculuğun rejim günceli bundan dolayıdır. Sosyal demokratların ilkindeki bile çok az sayısı bulunmaktadı. Baş yitince SBKP'nin liberalleşmesi, belki de toplumdaki komünizm gücünün ve halkın partiyi güvenini artıracaktır. Bugün ancak merkez, liberal demokratik komünizme doğru bir yönelim partiyi kurtarabilir.

V.: SBKP'nin ideolojik olarak bu şekilde alandandirilmiş toplumda bir kara çikması ya açmaz mıydı? Geçen yitmiş yıl boyunca insanlar sosyalist ideolojiye ve onun sembollerine alıştı. Bireyin insan "sosyalizm" kurumları "miza yürekli insanı ve pazar sisteminin, özel mülkiyetin restore edilmesine karşı çıkıyor.

Z.: Gorbacov dahil, parti liderlerinden, Sosyal Halkın Etkin Devrimi ideali ve sosyalist devrimin değerleri hakkında devam ettirdi düşünceyle çok yitirdiklerini düşünüyorum. Böyle, geleneksel ideolojik düşüncelerimizin terk eden Yeltsin boyası bir göçlülük kazanmış. Gerçek kabul etmişlerdir. Gorbacov, Rus Federasyonu Halk Temsilcileri Kongresi'nde Yeltsin'in "sosyalist seçenек" sözlerini, sosyalist devrimin değerlerini, sosyalizmin çağdaş zaman, yalnızca Yeltsin'in Rusya Cumhuriyeti başkanına seçilmesine yardımcı oldu. Yeltsin'in hakımı vermek gerçeği toplumun ideolojik ve komünist tutuculuğuna bağlılığına ihtiyacı.

halkın "sosyalizm" sözünüyle kalmasını eşitlenmesini bekliyor nezd.

Yeni ideologların, Sosyal yurttaşların ve parti yetilerinin çoğunlukla komünist ideolojiye bağlı kaldıkları ve özel mülkiyetin kara devrimlerini ileri sürdükleri Gorbacov'u uçuruma sürüldük. Bu ideologlar gerekçeli ilkindeki kayıtlarını, Rusya'da komünizm Brejnev döneminde öldü. İnsanlar kara devrimin sembollerini taşıyor, çünkü Nina Andreyeva gibi tutucuların ve onun destekçilerinin kazanabileceğinden korkuyor.

Gorbacov patiden istifa etse, insanlar yitimin halinde partiyi terk etmeye başlayacaklar. İnsanları korkutan, özel mülkiyet ya da kapitalizm değil, özel mülkiyetin zorlukları olmalıdır. Ancak sonu erme olasılığıdır. Her birine eği ças verilecek ateli destekçileri düşenecektir. Glasnost sayesinde insanlar bilimsel, sanayileşmiş, sosyalist ülkeler arasında açıklağı gördükleri, perestroika çarkı ve bunalımın derinleştiğini insanların bir biçimde güler önüne serdi. Etkin Devrimi de başlatılan olan herseye karşı halk protestosu daha da artacak. Milyonlarca insan Etkin Devrimi'nin trajik bir hata, iş savan bu ilkinin çoköğünün başlangıcı olduğunu inanıyor. Yeni ortaya çıkan Marksizm ve sosyalizm yakarılacak (kendi şırası çıkarılması koruma gerektirir) Sovyet halkının sosyalist yola adanmışlığı mülkin propagandasını yapmaya devam ederlerken, ancak komünist duyguları ummanıyor.

Uzun zamandır anlamıştık bir çift söz uğruna ilkinin ve perestroika'nın kaderini nasıl sokmanın derin mi? Gorbacov'un ideolojik katılığı, "sosyalizm" sözünün vazgeçme konusundaki isteksizliği kendi davasına zarar veriyor. Perestroika'nın baltalama tehlikesi taşıyor. Gorbacov ne zaman popüleri? Demokratik gelişim ileri olduğu zaman, olayların seyrini yönlendirir, insiyatifi elinde bulundurduğu ve ideolojik mülkin yerini bir tutuculuğu. SBKP MK'nin 1987 Ocak Plenumu'nun partiyi çok etimledi. Ama Gorbacov, zihinsel özgürlüğünü davasına insiyatifi kaybedince, ideolojik bir mülkinin ortası ve toplumumuzun ideolojiden arındırma yolunda Gorbacov'un önüne geçmeye başladı. Sağduyu konusunda Yeltsin Gorbacov'un ilerisindeydi. Ama bu sosyalizmin sürdürmesi için hala yeterli değildi.

Batık cumhuriyetleri yitirmemiz, birçok oranda ideolojik tutuculuğu yüzündendir. 1988'de Estonya'nın toprakları özel kullanıma geçmesi kabul ettiğin yarılacak ve Bretn araçlarının toplumsal mülkiyetine bağlılıklarını belirtmek yerine, ilk önce bizi ilerletiriz. Batık Cumhuriyetlerin bir kısmının mülkinin oluşturmaları ve geleneksel yaşayış biçimlerini dönüştürme önermektedir. Bunun ilki yonlu bir yaran olacaktır. Hen Batık Cumhuriyetleri...

DEVAMI İS. SAYFADA

BORSA'DA NELER OLUYOR?

Dünya petrol üretiminde yüzde 25 payı bulunan ve stratejik önem taşıyan bir bölgede sıcak savaşın başlamasının da, kuskusuz New York, Londra, Tokyo ve Paris borsaları gibi uluslararası borsalarda fiyatları elli mitememesi kaçınılmazdı. Beklenildiği şekilde bu borsalarda krizin başladığı anda çalkantılar yaşandı.

□ Zeki Gezgini

Uluslararası borsaların "oldukça hassas dengelere sahip olduğu, ekonomik ve politik gelişmelerde anında tepki gösterdiği" bilinmektedir. Öyle ki, ABD'de faiz oranlarının yarım puan artması veya düşmesi, ya da İtalyanlar politik riskleri taşıyan bir açıklama yapıp, borsalardaki fiyat seyirini etkileyecektir. Zira, bu borsalarda işlem gören hisse senetlerinin büyük bölümü çeşitli ülkelerde yatırım yapan büyük sermaye gruplarına ve/veya çokuluslu şirketlere aittir.

Dünya petrol üretiminde yüzde 25 payı bulunan ve stratejik önem taşıyan bir bölgede sıcak savaşın başlamasının da, kuskusuz New York, Londra, Tokyo ve Paris borsaları gibi uluslararası borsalarda fiyatları elli mitememesi kaçınılmazdı. Beklenildiği şekilde bu borsalarda krizin başladığı anda çalkantılar yaşandı.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) ise, gelişmeler diğer bir seyre izledi. İrak'ın Kuveyt'i işgalinin sebebi saadeğinde TKT ve yazın basından eğilimlerine karşın, seansa açıldığında fiyatlardaki artış sürüyordu. İstanbul borsasında uluslararası alanda 9 yapon şirketlerinin bulunması ve Körfez borsalarının kışa sürüleceği Türkiye'deki ekonomik gelişmeler

hızla etkileyeceği düşünülüyordu bu durum doğal karşılanılabildi. Borsanın başladığı 2 Ağustos günü, fiyatları artış devam etti ve hatta, seansa içinde borsa endeksi bir an 5960 puanı kışar yükseldi. Çünkü borsada hisse senetleri işlem gören şirketlerin yarım ve gerake yatırımın profili açısından doğal karşılanılabilecek bu gelişme, Kapaçarç sermayesinin manevrasıyla yön değiştirdi. Uluslararası borsalardaki gelişmelerden kosa sürede haberdar olan ve altın fiyatlarının artışıyla geçen Kapaçarç kökenli yatırımcıların yoğun şekilde satışa geçmelerine, hisse senedi fiyatları hızla düşmeye başladı. Ancak, krizin etkileri borsaya "geçirtilmek" elverişli. Nitekim, gün içindeki artışların etkisiyle, genel fiyat düzeyi, yine de bir önceki günün üzerinde kaldı. 3 Ağustos'tan 10 Ağustos'a kadar süren fiyatlardaki düşüş, 13 Ağustos Pazartesi günü durdu. Ve hatta bağından ibaren, fiyatlar yeniden yükselmeye eğilime girdi. Buna karşılık, uluslararası borsalardaki çalkantılar sürüyor.

İstanbul Borsası'ndaki bu gelişmeler, bazı gerçekleri bir kez daha güler önüne serdi. Öncelikle, ülkedeki farklı nitelik taşıyordu. Altın fiyatlarındaki artış ise, belki tek ortak neden olabiliyordu. Uluslararası borsalardaki gelişmeler gerçek ne-

denlere dayanırken, İMKB'deki fiyat hareketleri daha çok "psikolojik" nitelik taşıyordu. Bir bakıma fiyatları düşüren kosa sürelili düşüşü, "dış borsalardaki düşüş oldu, biz de olur" mantığına sonucudur.

Körfez borsasında İMKB'de ortaya çıkardığı diğer bir gerçek, artık küçük kırımların ya da

spekülasyonların bir panjile yol açmasının kolay olmadığı gerçeğidir. 1987 yılında hiç bir ekonomik gerekçe dayandıran hızla fiyat artışı, yine hiç bir ekonomik gerekçeden kaynaklanmayan bir panjile düşüşü meşhurdur. Benzer bir panjile tekrarlanmamasında, şüphesiz borsanın derinleştiğinden artması, daha çok şirketin hisse senetlerinin borsada işlem görmesi, işlem hacminin, bir kaç arsa öyren ve komisyonlarının mali gücünün yetmeyeceği boyutlara ulaşması etkili. Ancak derinleştiği hala fazla olmasın da ayrı bir gerçek. Zira, Kapaçarç sermayesinin tutumunun bugün hala borsanın gidildiği önemli ölçüde etkili olduğu bir son örnek de görülmüştür.

1987'de yaşanan panjinin tekrarlanmamasında, yatırımcıların eğilimlerinin de payı bulunduklarına işaret etmek gerekir. Yatırımcıların "borsa olayı"nın kavrayış, ucuz spekülasyonlara kolay kalkınması, uzun vadeli düşünme konusunda as da olsa beklenti bir yıl aldıkları gelişmelerdir. "Beklenti hakları"nın kullanın yatırımcılar, bazı arsa öyren beklenmelerinin aksine satışa geçmedi-

ler ve hatta üç-dört günlük fiyat düşüşlerinin ardından satışları durdurdular.

Önümüzdeki günler borsa açısından ne getirecek? Bu konuda bir kestirilti ortaya koymak mümkün olmamakla birlikte, beklenildiği borsadaki fiyat artışı, heraz altın, döviz, mevduatı verilen his ve gayrimenkul gibi alternatif yatırım araçlarının reel getirisini enflasyonun altındadır. Altın fiyatlarındaki artışın ise, sürmü kalacağı yönündeki tahminler ağırlık taşımaktadır. Ortadoğu krizinin ekonomik boyutundaki etkilerinin kaçınılmaz enflasyonun, beklenti yatırım araçlarından daha fazla hisse senetlerinde değer artışına yol açacağı yönündeki beklentileri baksız çıkararak herhangi bir gelişmenin süfika görülmeyeceği değil çevrelerin görüşü. Yine bu çevrelere göre, Türkiye, Körfez borsalarında aktif şekilde yer alması durumunda, borsanın tilsimarı borsacık gelişme mevzuatı değildir. Bununla birlikte, yine derinleşen borsaya girmeyle arzun buluşmanın fiyat artışıyla aynı kışa kesilecek tek faktör olarak sürdük gününde bulunuyor.

İMKB ENDEKSİNİN 1990 SEYİR DEFTERİ

13 AĞUSTOS	4773.82
10 AĞUSTOS	4426.81
9 AĞUSTOS	4207.32
8 AĞUSTOS	4549.88
7 AĞUSTOS	4083.46
6 AĞUSTOS	5431.99
5 AĞUSTOS	6614.86
4 AĞUSTOS	6740.87
3 AĞUSTOS	6852.88
2 AĞUSTOS	6844.45
1 AĞUSTOS	6132.34
31 HAZİRAN	3306.25
31 MAYIS	3294.51
30 NİSAN	3294.51
30 MART	3294.51
28 ŞEBAT	3294.51
31 OCAK	3294.51

